

26

Avanç

Revista Municipal de Serra de Daró i Sant Iscle
3A ÈPOCA / MAIG 2018

PAPERS DE SERRA

El mas Geronès I

REPORTATGE

Cavallers medievals I

EDUCACIÓ

El "residu zero" a les llars

L'ENTREVISTA

Joan Pou, la saviesa
del temps i de la terra

ESPECIAL

50 anys del Casal

OPINIÓ

10è aniversari de la Trobada de Clàssics

Sumari

3 Editorial

Construint un país, homenatjant el passat

4 Informació municipal

L'actualitat del municipi

9 Papers de Serra

El mas Geronès (I)

11 Educació

El "residu zero" a les llars

12 Reportatge

Cavallers de Serra, Cunyà, Sant Iscle i Matella (I)

14 Àlbum Fotogràfic

19 Fauna i flora

Herbes remeieres: la sàlvia

20 Perfil

Joan Pou del mas Pou, la saviesa del temps i la terra

22 Empresa

Vulcano, l'art de la foneria

24 50 anys del Casal

29 Retrats de la memòria

La vida a Serra a través de la família Pasqual

30 Opinió

10è aniversari de la Trobada de clàssics

31 Gastronomia

Estofat de vedella i pastís de recuit amb aranyons

OFICINES MUNICIPALS	972 757 120
CONSULTORI MÈDIC	972 755 727
URGÈNCIES MÈDIQUES. CAP TORROELLA	972 761 101
PARRÒQUIA	972 759 155
CASAL	972 761 920
BOMBERS I MOSSOS D'ESQUADRA	112
COMISSARIA DE LA BISBAL D'EMPORDÀ	972 541 885
CREU ROJA TORROELLA DE MONTGRÍ	972 761 111
RECOLLIDA D'ESCOBRARIES: dilluns, dimecres i divendres	

Horaris Serveis

OFICINES MUNICIPALS: dimecres i divendres de 10 a 13h.

CONSULTORI MÈDIC: dimecres de 9 a 11h.

METGE DE CAPÇALERA: Àlicia González.

INFERMERA: Marta Tauler.

CASAL: **Matí:** dilluns a dissabte, de 9:00 a 11:00h.

Tarda: dilluns a divendres, de 13:30 a 16:00h.

Dissabte Tarda: de 14:30 a 18:00.

Diumenge: tancat.

Horaris Sarfa

INFORMACIÓ LÍNIES REGULARS: 902 302 025

INFORMACIÓ DISCRECIONAL: 972 301 293

www.sarfa.com

cial@sarfa.es

Deixalleria Mòbil

SANT ISCLE D'EMPORDÀ:

2 de juliol i 5 de novembre

Plaça de l'església d'11 a 14.30h

SERRA DE DARÓ:

7 de maig i 3 de setembre

Davant de la sala polivalent d'11 a 14.30h

Festes i Tradicions Locals

FESTA MAJOR DE SERRA: 1r dissabte i diumenge de maig.

DIADA NACIONAL DE CATALUNYA: 10 de setembre.

FESTA MAJOR DE SANT ISCLE: 15 de novembre.

FESTA DE LA CANDELERA DE SANT ISCLE: 31 de gener.

Crèdits

EDITA

Ajuntament de
Serra de Daró

COL-LABORA

Diputació de Girona
221 municipis

REDACCIÓ

Josep Puig, Jordi Molinas, Marta Barris, Glòria Marull,
Salvador Vega, Martí Casadellà, Rossend Darnés, Pere
Bohigas, Josep Ros, Marc Pujol, ANC Serra de Daró i Sant
Iscle, Josep Pou, Sílvia Yxart.

FOTOGRAFIA

Jordi Molinas, Josep Puig, família Pasqual, Martí
Casadellà, Marta Barris, Salvador Vega, Vulcano i Sílvia
Yxart.

IMPRESSIÓ

Impremta Aubert / Dipòsit legal: GI-429-99

COORDINACIÓ I DISSENY

SyF Comunicació
syfcomunicacio@gmail.com

INFORMACIÓ MUNICIPAL

Ajuntament de Serra de Daró

Construint un país, recordant el passat

Aquest any que deixem enrere té un sabor agre dolç. Com a país hem viscut situacions que pensàvem que no es podien tornar a repetir a l'Espanya democràtica del segle XXI. La convocatòria del referèndum d'autodeterminació de l'1 d'Octubre va destapar la caixa dels trons d'una Espanya que encara no ha fet una revisió de la seva història. El 2017 hem reviscut imatges de violència per part de la guàrdia civil i la policia nacional, l'empresonament dels líders de les principals associacions del país, dels consellers i conselleres legítims del govern català, l'exili del president Carles Puigdemont i d'altres membres del govern,

i tot plegat amb la connivència dels dirigents de la UE. L'article 155 de la constitució en el qual va emparar-se el govern estatal per cessar el govern que havia declarat parcialment la República catalana, va servir per convocar unes noves eleccions catalanes el 21 de desembre, que només van constatar la fortalesa del sentiment independentista. D'altra banda, el suport dels ajuntaments als dirigents, empresonats o a l'exili, ha suposat que també estiguem sota el punt de mira. Amb el 155 sobre la taula, el finançament autonòmic català ha quedat bloquejat i moltes subvencions i inversions estan en suspens.

Davant d'això, em remeto a l'esperit de comunitat. Aquell que tant es va destacar el 18 de març a la celebració dels 50 anys de la construcció del Casal, o el que fa possible que esdeveniments que organitzeu la gent d'aquest poble tan petit, com és la Trobada de clàssics o la quina, esdevinguin tan grans. La nostra tenacitat, unió i empenta sempre ha aconseguit fer realitat l'impossible. Avui que vivim una nova revolució com a país, cal que els joves la liderin i que estiguem units com sempre. Amb aquest desig, i sense voler estendre'm més, que gaudiu d'una bona festa major!

Núria Cruzet i Pujol
Advocada

C/ Empúries 15 baixos
17257 Torroella de Montgrí
Telf. 972757460 Fax 972758389

COL·LABORA AMB LA REVISTA!

Si vols fer-nos arribar escrits
o suggeriments pots fer-ho a
través de l'e-mail:
revistadeserra@gmail.com
O bé, a través d'una carta a
l'Ajuntament.

Moltes gràcies.

Informació municipal

El municipi de Serra viu el referèndum d'autodeterminació de l'1 d'Octubre amb intensitat i emoció

>>
Imatge del
dinar de
germanor que
es va celebrar
a la plaça del
casal.

A dins del
local,
tothom estava
pendent del
que anava
succeint al
llarg de la
jornada de
votació.
Foto: J.
Molinas

Les ingerències estatals per deslegitimar i evitar la celebració del referèndum de l'1 d'Octubre, no van tenir l'efecte esperat en la població catalana i, finalment, es va poder celebrar en pràcticament tots els municipis de Catalunya amb la nova fórmula del cens universal, que permetia votar a qualsevol centre de votació del país. Així i tot, la jornada de votacions no es va viure amb normalitat, ja que constantment els organitzadors i membres de la mesa havien d'estar alerta per si apareixia la Guàrdia Civil o, en la seva extensió, els mossos, per confiscar les urnes i els vots atenint-se a la seva "il·legalitat". Les poblacions catalanes, Serra no va ser menys, van convocar dinars de germanor per tal que en els centres de votació sempre hi hagués gent protegint les urnes. Tot i la brutalitat policial

que es va viure en molts pobles de Catalunya i centres de votació, amb el resultat de fins a un miler de ferits en acabar el dia, Serra de Daró va poder exercir el seu dret a vot sense incidències al casal del poble. Segons els organitzadors, que van ser els membres de l'Assemblea Territorial ANC de Serra de Daró i Sant Iscle, la jornada va començar al matí ben d'hora i va ser viscuda tot el dia amb intensitat i emoció. La plaça del Casal va ser plena de gent en tot moment fent pinya i vigilant qui passava per la carretera. El dinar i les activitats organitzats van aconseguir que el dia no es fes tan feixuc pels petits. I, finalment, en un cens de 147 electors es van emetre 120 vots, més 12 provinents d'altres municipis, amb el consegüent resultat de:

- SÍ 128
- NO 0
- NULS 2
- BLANCS 2

A Catalunya els resultats del referèndum (amb el 100% escrutat), partint que hi havia 5.313.564 electors i que, d'aquests van votar 2.286.217, es pot dir que hi va haver una participació del 43,03%, tot i que només es van poder comptabilitzar les paperetes recomptades. El govern català va xifrar en 770.000 el cens dels col·legis electorals tancats per Guàrdia Civil, Policia Nacional i Mossos d'Esquadra. Però sense tenir en compte aquests, els resultats del referèndum d'autodeterminació sobre la independència de Catalunya van ser:

- SÍ 2.044.038 (90,18%)
- NO 177.547 (7,83%)
- NULS 19.719 (0,86%)
- BLANCS 44.913 (1,98%)

Informació i xifres del municipi cedides per l'Assemblea Territorial ANC de Serra de Daró i Sant Iscle.

Francesc Polinario

C/ Ponent, 17 17133 SERRA DE DARÓ (Girona)
Tel. 625 407 677 e-mail: excavacionsxicu@yahoo.es

ALIMENTACIÓ I CONFORT

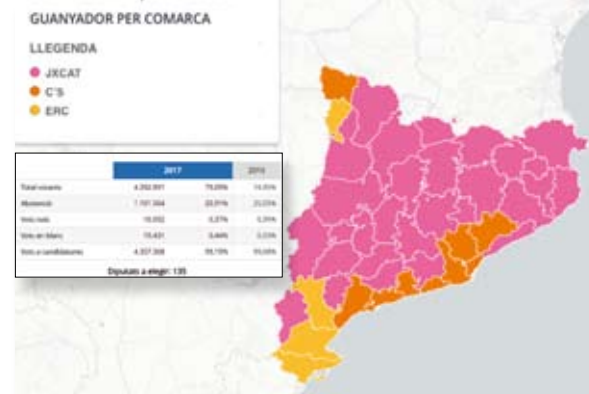
Ctra. de Torroella, GI-643, Km 4,5
17133 SERRA DE DARÓ (Girona)
Telf. 972 757 144 - Fax: 972 759 080
e-mail: molideserra@flocnet.com
www.flocnet.com

La Declaració de la República Catalana precipita el desplegament de l'article 155 de la Constitució espanyola i l'empresonament preventiu de polítics i líders catalans

El 10 d'octubre de 2017, en una sessió al Parlament de Catalunya, el President Carles Puigdemont va fer una declaració parcial d'independència a l'espera d'una mediació internacional. La manca de resposta i l'empresonament preventiu, al cap d'uns dies, per un presumpte delictes de sedició dels líders d'ANC i ÒMNIMUM, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart, així com les posteriors declaracions del president d'Espanya, Mariano Rajoy sobre l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola per "restablir la legalitat a Catalunya" van precipitar els següents esdeveniments. El 27 d'octubre, el Parlament català va declarar la República Catalana aplicant els resultats del referèndum d'autodeterminació de l'1

d'octubre, amb 70 vots a favor, 2 en blanc, 10 en contra i la retirada de 53 diputats com a protesta. Tal desafiament va portar al president del Govern central a decidir, en virtut de l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola, cessar tot el Govern català. Una part va ser empresonada de forma cautelar, mentre l'altres s'exiliava a Brussel·les. Entre ells, el President Puigdemont. Amb el 155 damunt la taula, Catalunya va ser cridada a les urnes en unes eleccions autonòmiques de caràcter extraordinari convocades pel govern espanyol el 21 de desembre. Aquestes, marcades per dos blocs, el dels partits sobiranistes amb Oriol Junqueras (ERC) a la presó, Carles Puigdemont (Junts per Catalunya) des de Bèlgica, i Carles Riera de la CUP, a Barcelona.

I el dels partits constitucionalistes o del 155 amb Inés Arrimadas (C's), Xavier Domènech (Catalunya en Comú), Miquel Iceta (PSC) i Xavier García Albiol (PPC) desplegant-se amb total "normalitat" des de la capital.

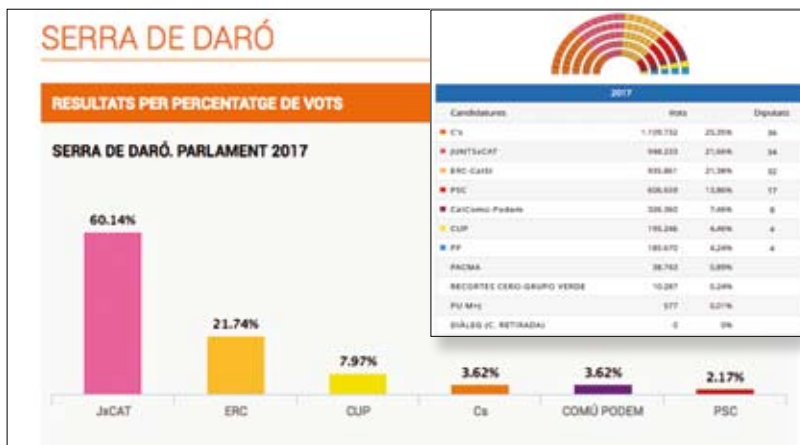

A Serra, participació massiva

Dels 149 electors del cens que hi ha al municipi de Serra de Daró i Sant Iscle, van votar 138 persones. Els resultats foren 3 vots per al PSC-PSOE, 30 vots per ERC, 5 vots per a Ciutadans, 11 per la CUP, 5 per CatComú-Podem, 83 per JuntsxCat i 1 vot en blanc.

Tot i la majoria parlamentària obtinguda a favor de la independència, a mitjan d'abril encara no ha estat possible constituir el govern a causa de la persecució judicial que pateixen els candidats a la presidència.

Plànol per comarques dels guanyadors, participació i resultat de les eleccions del 21D a Catalunya i a Serra de Daró.
Font: GENCAT

TRABALLS DE PINTURA | DECORACIÓ

JOSEP RUIZ

C/ Sant Esteve Nº9
17131 Rupit (GIRONA)

Tel: 972 76 91 03
Mob: 659 62 91 01

TALLER ALBO

TOMAS ALBÓ I VALLS

Tel.i Fax: 972 75 74 01
Crtra.Torroella nº1 c.p.17.133
SERRA DE DARÒ (Girona).
t.albo@wanadoo.es

Informació municipal

La 2a fase de rehabilitació de la rectoria s'executa amb una altra constructora

>>
La rectoria pot esdevenir un punt neuràlgic del municipi.
Foto: S. Yxart

>>
El temps va deslluir la Marató de TV3 que, enguany, va tenir menys participació de l'habitual.
Foto: J. Molinas

Finalment aquest mes de gener el consistori ha pogut dur a terme la 2a fase de rehabilitació de l'antiga rectoria. Aquesta actuació, amb un cost de 99.847,78 €, havia de realitzar-se el novembre passat. Però

l'Ajuntament va haver d'adjudicar l'obra al següent licitador del concurs, perquè l'empresa que havia d'executar-la, AXIS S.L. no es va presentar i va incomplir així el seu contracte. El segon licitador, AM-

PURDAN SL de Vila-Sacra és actualment l'executor d'aquesta fase.

L'Ajuntament, per poder seguir amb l'obra de rehabilitació, ja ha demanat una altra subvenció per a executar la 3a Fase. Aquesta correspon a la reforma de la 3a planta que té un cost d'execució de 101.375 €.

Per a realitzar-la, la Diputació de Girona ha concedit una subvenció de 29.339 € i l'Ajuntament està pendent de si li concedeixen una altra que ha sol·licitat a la Presidència de la Diputació de 50.000 €.

Si se segueix el calendari previst, el mes de novembre la rehabilitació hauria d'estar enllestida amb la rectoria a punt per a convertir-se en el nou centre neuràlgic del municipi.

Serra de Daró, Gualta i Fontanilles recullen 758,20€ per la Marató de TV3

El passat 17 de desembre Serra va tornar a participar amb els ajuntaments de Gualta i Fontanilles a la Marató de TV3. Enguany es recaptava fons per a les malalties infeccioses i es van organitzar una caminada amb vermut i tallers de Nadal a la plaça major de Gualta.

La jornada solidària es va tancar amb una recaptació de 758,20 €.

Mobles Ribas
Ctra. la Bisbal, km 7
Tel./Fax 972 76 90 18
17133 PARLAVÀ (Girona)

farratges baixter s.l.
Tel. 972754110
Mail: ftx_farratges@yho.es
Ctra. Vulpellac a Serra de Daró, Km 7,17
17133 - SERRA DE DARÓ - GIRONA

Projectant la futura deixalleria de Serra de Daró

El consistori construirà una deixalleria al municipi de Serra de Daró. L'obra, amb un cost aproximat de 80.000 €, es realitzarà quan es faci la modificació puntual de les normes subsidiàries per requalificar un terreny que té l'Ajuntament a la carretera d'Ullastret. Amb aquesta execució es vol solucionar la problemàtica del reciclatge al municipi.

Al nou equipament s'hi accedirà amb targeta de resident i hi haurà càmeres de vigilància. El control es realitzarà des del Consell Comarcal que és qui alertarà als veïns que incompleixin la normativa. En el cas que reincideixin, se'ls sancionarà amb una multa. L'espai inclourà iglús groc, verd, blau, de compostatge, banyeres per a fusta, per a runa, metall i també una caseta per a l'oli reciclat i les bateries d'ús domèstic. No està pensat per al reciclatge industrial.

D'altra banda, cal recordar que aquest any 2018, la taxa d'escombraries es cobra amb la factura de l'aigua i, per tant, es fa en dues fases.

Els mòduls de columbaris realitzats al cementiri de Serra han tingut un cost d'obra de 7430€, que sumats a la construcció de la base van pujar a 9.230€. Els columbaris es poden adquirir per 350€.

Prevista la pavimentació de la plaça i l'entrada oest de Sant Iscle

El Departament de Governació de la Generalitat ha concedit una subvenció de 48.825 € per a realitzar la pavimentació del camí de les Costes de Sant Iscle que correspon a l'entrada oest del poble. L'obra es realitzarà el 2018. L'Ajuntament també disposa de 33.100 € de la venda del 45,60% de la parcel·la número 1 de reparcel·lació del Pla Parcial Urbanístic SAU-R1 per a realitzar pròximament la pavimentació de la plaça de Sant Iscle.

L'ACA neteja i desbrossa les rieres del municipi.

DEFUNCIONS

22 de juny de 2017

Maria Blanch Tornavells

15 d'abril de 2017

Cèlia Peiris Matas

NAIXEMENTS

1 de gener de 2017

Hanae Laazani

3 de juny de 2017

José David Sanclemente

Montoya

D'esquerra a dreta, la Hanae, la Cèlia i en José David.

In memoriam

Salvador Marsal, un alcalde conciliador al servei del poble

21 de novembre de 1929 - 27 de febrer de 2018 a edat de 88 anys

L'Ajuntament de Serra de Daró lamenta la sensible pèrdua el passat mes de febrer de l'ex-alcalde i veí del municipi, Salvador Marsal, un home afable, sense enemics i que destacava pel seu tarannà conciliador.

Fill d'una nissaga de serranencs va dedicar-se a la pagesia i a la ramaderia, una tasca que va combinar, durant setze anys, amb la política. Va ser el primer alcalde de la democràcia que va tenir el municipi. Junt amb els seus companys de consistori, va saber unir el poble i va estar al servei de tots, construint les bases del municipi que coneixem ara.

També en el seu ofici va saber sobreposar-se als embats del temps i encara avui, els seus segueixen la seva empremta i tiren endavant la granja i les terres.

Commocionats per la seva pèrdua, només podem expressar que el trobarem a faltar.

Descansa en pau, Salvador.

Salvador Marsal en la darrera entrevista que li vam fer, a l'Avanç 18.
Foto: S.Yxart.

LA PALMERA
Estació de Servei
1600 10001

GELBAR, S.A.
Ctra. Torroella de Montgrí a Parlavà. Km. 5,06
17133 SERRA DE DARÓ (Girona)

Tel. 972 760 337 gelbar.lapalmera@gmail.com

**L'ÒPTICA
DARÓ**

C/ L'aigüeta, 3 - 17100 LA BISBAL D'EMPORDÀ
Tel. i fax 972 64 17 43

**SERVEIS AGRÍCOLES
MARULL, S.L.**

CIF: B-17 427 071
C/ DARÓ, 7 - Tel. 972 75 88 72
17133 SERRA DE DARÓ (Girona)

Josep 607 14 09 59 / Joan 678 72 20 71 / Raül 607 14 09 58

**INSTALCLIMA
EMPORDÀ**

C/ AIMERICH, 19 17462 BORDILS (GIRONA)
TLF. 972 769 011 MÓBIL 629 372 104
INSTALCLIMAEMPORDA@GMAIL.COM

Capítol I: El mas Geronès

A totes les cases hi ha sempre aquell raconet, aquella carpeta, aquella calaix, on van a raure tota mena de papers i d'objectes (fotografies, monedes, claus, souvenirs, premsa, etc.) que, tot i que fa temps que sabem que ja 'no serveixen per a res', tampoc gosem mai de donar-los el passaport definitiu i llençar-los a les escombraries.

El calaix del mas Geronès amb tots els papers del seu pas per la història. I el "Dietari Manelic" del 1931.
Foto: S. Vega

Ho guardem. No sabem ben bé per què ni per a què, però ho guardem. Lluny de constituir un munt de males endreces, aquell garbuix de paperassa que de vegades ens sembla fins i tot il·legible, és en realitat un tresor. Un tresor, és clar, no pel seu valor econòmic (la majoria de vegades nul del tot), sinó pel fet que en realitat es tracta

d'una veritable 'màquina del temps' que ens permet connectar amb la història d'una forma molt planera, propera i palpable.

Avui hem tafanejat al calaix dels papers del mas Geronès. Naturalment, no es tracta aquí de descobrir secrets ni de revelar intimitats. Volem, simplement, passejar-nos pel passat i mostrar com en els papers d'una família hi ha també una part de la història de tota la comunitat. Ens fixem, per exemple, en les **cèdules personals**, que eren el document d'identitat d'aquell temps. Tenien l'aparença d'una mena de bitllet força gros. L'expedia l'Ajuntament, es renovava cada any, i tothom l'havia de dur a sobre quan es desplaçava fora de la població o quan necessitava acreditar la seva personalitat. Aquest és el document que van haver de presentar en Salvi Vilavedra Ferrer i la Lluïsa Carbó Dalmau quan, el 1895, van anar a cal notari a signar **capítols matrimonials**.

En Salvi i la Lluïsa es volien casar, però abans, tal com era preceptiu, calia deixar-ho tot ben lligat, i per això es feien els capítols, un document on quedava ben clar quin era el dot que la núvia aportava al matrimoni, quines garanties li oferia el nuvi, qui havia d'heretar

en cas que un dels dos morís, què s'havia de fer si del matrimoni no en naixien fills, etc.

Per una sèrie de **rebuts d'arrendament** sabem que en Salvi Vilavedra l'any 1900 tenia arrendat el mas Geronès, que era propietat del Sr. Robert de Robert i Surís, comte de Serra i de Sant Iscle, que en cobrava 1.250 pessetes cada any, en dues pagues semestrals. S'ha conservat també un **contracte d'arrendament** del mas datat el 1926, on veiem que aleshores l'arrendament havia pujat a 3.100 pessetes l'any. Als anys trenta l'import es paga al Sr. Robert de Robert i de Carles, marquès de Serralavega. Aleshores el mas conté 83 vessanes, a les quals s'afegiran altres peces, com la 'feixa del Daró', la 'peça del Pla', 'lo Quintar', etc.

Hi ha detalls que també són interessants per a comprendre la mentalitat de tota una època. Al calaix del mas Geronès hi ha tota una

sèrie de **rebuts d'assegurances** que ens mostren, per exemple, que el 1897 en Salvi Vilavedra va pagar a la companyia *La Catalana* la quantitat de 15,95 ptes., amb el benentès que hi anava *comprendido el coste de póliza y placa*. Encara avui podem observar en moltes façanes la placa metàl·lica que identificava les llars assegurades. El 1907 l'assegurança es paga a la companyia *L'Union*, que segons indica el membre, és *una companyia francesa de seguros á prima fija contra el incendio, el rayo, la explosión del gas y de los aparatos de vapor*. Força anys després, ja el 1932, trobem que Joan Vilavedra, fill de Salvi i Lluïsa, tenia l'assegurança en mans de *L'Abeille*. *Compañía francesa de Seguros contra los accidentes*. Les condicions d'aquesta pòlissa estipulaven, per exemple, que l'assegurat no podia tenir contractats més de sis treballadors permanentment i que

El mas Geronès (I)

tampoc podria fer ús de *máquinas agrícolas movidas por motores inanimados*. La mecanització del camp s'havia iniciat, però trigaria encara un temps a imposar-se.

Remenant pel calaix trobem també **documentació electoral**. Així sabem que el novembre de 1913 Salvi Vilavedra va ser designat regidor de l'Ajuntament de Serra. L'any següent va ser suplent de la Mesa per a les eleccions de diputats a Corts. Anys més endavant trobem el fill, en Joan Vilavedra, essent designat com a suplent del fiscal municipal.

La **documentació militar** ens posa al cas d'altres aspectes importants de la vida familiar al mas. L'any 1917 és cridat a files Joan Vilavedra Carbó. No cal insistir en la importància que uns braços joves tenen per a l'explotació familiar, per això no costa gens d'entendre que en Joan decidís 'pagar el soldat' i no haver

d'abandonar el mas per fer el servei militar. Els diversos rebuts expedits entre maig de 1917 i agost de 1918 pel *Regimiento Infantería de Asia*, núm. 55, amb base a Girona, testimonien que en total en Joan va haver de pagar 2.000 pessetes.

Per a copsar el dia a dia de l'activitat al mas, resulta impagable la sèrie de **rebuts i factures** de diversos professionals. El 1930, per exemple, el carrosser Narcís Plaja, de Torroella, va cobrar de Joan Vilavedra 150 pessetes per envernissar la tartana. El 1931 es van pagar 450 pessetes per una 'Wertheim Ràpida', que era una màquina de cosir. Aquest estri, pràcticament desaparegut de les llars modernes, va ser durant molt de temps una eina imprescindible per a totes les mestresses de casa. Particularment 'sucoses' ens resulten les factures emeses als anys trenta pel ferrer Joan Roca, d'aquí Serra mateix, perquè ens il·lustren tant de les feines (i els preus) que eren pròpies del ferrer, com de les necessitats que tenia el pagès, que bàsicament consistien a ferrar els animals i esmolar i llausar eines. Hi havia, però, altres conceptes, que avui ens sonen ben llunyans, com ara: per una trava i un caragol de ballesta; un referrat; arreglar el carretó; fer dos caragols i arreglar un arquet; esmolar dos volants; dos

cabdells de fil La Siega; arreglar un falador; una anella de mitjanet... També són interessantíssimes, a l'hora de repassar el dia a dia del mas, les anotacions que consten al **Dieteri Manelic de 1931**, on s'enregistraren punt per punt informacions com els preus dels productes agrícoles, els quilos de farina lliurats al molí o les dates en què s'havien menat les vaques, o havia nascut tal qual poltre.

El calaix no s'ha acabat encara, però el nostre espai sí. Hauríem de donar un cop d'ull a la **correspondència privada**, que ens parla de viatges de nuvis i de serveis militars a Ceuta. També hauríem de comentar els **permisos d'armes**, que ens parlen de tres generacions d'aficionats a la cacera, i dels **programes de festa major**, que ens ubiquen els artistes i les orquestres preferides en cada moment, i d'unes quantes coses més que són patrimoni exclusiu de la família. No volem cloure, però, sense expressar el nostre sincer agraïment a Josep M. Marull i a la seva filla Glòria, que tan generosament ens han permès furgar al calaix que guarda part de la seva pròpia història i de la de tots plegats.

El “residu zero” a les llars

El llibre “Residu Zero a casa”, l'èxit de vendes de Bea Johnson, parla de la simplicitat en diversos àmbits del dia a dia per no generar residus, partint d'un consum més responsable.

Els residus són tot allò que acaba a l'abocador, a la incineradora, al mar o que no rep un tractament adequat per a ser reciclat. Esther Peñarrubia, implicada en el missatge del llibre, va decidir traduir-lo i adoptar tots els canvis possibles a casa seva, a Torroella de Montgrí. I, partint de la seva pròpia experiència i les pautes que Johnson descriu al llibre com les 5R: Rebutjar, Reduir, Reutilitzar, Reciclar i Rot (compostar), fa xerrades a diferents municipis.

Quan Esther Peñarrubia va conèixer l'autora francesa es va adonar que no hi havia engany en allò que narrava. Johnson ha convertit la seva vida en un aparador de la seva teoria i, per tant, casa seva és un exemple d'allò que predica. La traductora catalana va veure que a les xerrades sobre el llibre ella també havia de parlar des de la seva pròpia experiència, ja que només així es generava proximitat amb els lectors i es demostrava que el canvi domèstic era possible a Catalunya.

REBUTJAR (O REFUSAR)

Tot i que Johnson planteja una ruptura radical amb les pautes de consum habituals de la societat occidental, Peñarrubia matisa que es pot fer de mica en mica. La primera “R” és *rebutjar*. Les bosses de plàstic, els regals de propaganda i tots aquells elements de la vida quotidiana que tenen un o pocs usos, perquè això ja és un gran generador de canvi. Recomana que anem a comprar amb carmanyoles, pots de vidre i bosses de tela a granel. “El primer dia fa vergonya, però quan fa un temps que ho fas, el dia que oblidés la carmanyola, és el mateix botiguer qui t'ho comenta” confessa.

REDUIR I REUTILITZAR

Reduir dràsticament el nombre de coses que tenim, des de roba fins a estris de cuina, passant per les joguines dels nens. I, si es pot, comprar tot de segona mà i analitzar la seva qualitat, perquè tingui la màxima durada.

Reduir les coses manufacturades que podem comprar a granel o fer artesanalment a casa: des del sabó fins al paper, passant pels cosmètics. Tot allò que un mateix pugui elaborar servirà per evitar el consum de productes envasats i, en conseqüència, ens deslliurarà dels seus envasos, cosa que no només és beneficiosa per al planeta, sinó també per a la nostra salut. Peñarrubia mostra a les xerrades utensilis que fa servir a casa com els raspalls de dents de bambú, l'esponja d'animal, el paper de WC reciclat...I trasllada la importància d'evitar l'ús, per exemple, del tovalló de paper si podem reutilitzar un drap o d'evitar les ampolles de plàstic si podem usar cantimplores. Johnson fins i tot proposa *reutilitzar* la roba vella per desfil·lar-la i convertir-la en fil dental i Peñarrubia explica que embolica regals amb retalls de roba.

RECICLAR I COMPOSTAR

Reciclar i *Compostar*, també importants, segurament són les “R” que millor coneixem, i juntament amb les primeres serveixen perquè Johnson pugui afirmar que, realitzant tots aquests canvis, la seva família a hores d'ara pot guardar les escombraries de rebuig en un pot de vidre d'aproximadament un litre. Tot i que a les xerrades, Peñarrubia va esmentar alguns exemples fracassats, com els bolquers de roba quan un viatge, o elements que avui dia són difícils d'aconseguir, perquè cal un canvi social més ampli, qualsevol cosa és rellevant i, a la llarga, pot representar-nos un estalvi. Johnson assegura haver reduït un 40% la despesa domèstica. En definitiva, és un bon negoci, econòmic i de salut.

Apostar pel consum a granel porta a una reducció de l'ús d'envasos plàstics que tant costen reciclar.
Font: <https://pixabay.com/>

Portada del llibre de Bea Johnson, editat per una editorial compromesa amb el medi ambient.
Font: Internet.

Reportatge

Cavallers medievals a Serra de Daró, Cunyà, Sant Iscle i Matella (I)

Iniciem aquí una sèrie d'articles dedicats als cavallers medievals que van tenir presència al que avui constitueix el terme municipal de Serra de Daró. És obligat, primerament, fer un breu comentari introductor que ens ubiqui dins els paràmetres del món feudal. Fet això, repassarem les vicissituds del Casal de Serra i del Casal de Sant Iscle a partir, sobretot, de les referències que es poden trobar a l'Arxiu Diocesà de Girona gràcies als registres que elaborà el malaguanyat arxiver mossèn Josep M. Marquès.

Al segle XI la societat medieval va conèixer un seguit de transformacions que van portar a l'aparició del **feudalisme**. Sense trencar el clàssic esquema estamental, que enquadra la població en tres grans grups socials, els *oratores* (els que resen, o sigui el clergat), els *bellatores* (els que fan la guerra, és a dir, els cavallers i la noblesa) i els *laboratores* (els que treballen, sobretot la pagesia i els 'oficis mecànics'), es va produir una fragmentació o atomització del poder, de manera que aspectes com l'administració de justícia, la fiscalitat, o la defensa van anar a parar, per dir-ho en termes actuals, a mans privades. El poder dels comtes es va engrunant a causa de l'assalt que pateix per part de la noblesa. Els nous senyors omplen el territori de fortaleses i castells des dels quals imposen la seva llei. Ja no existeix un poder públic fort que posi fre a les seves ambicions. L'eina que va permetre a la noblesa mantenir el domini en una societat extremament dominada per la violència va ser l'anomenat pacte feudovassallàtic, una mena d'intercanvi simbiòtic entre el senyor, que oferia protecció i rendes, i els seus vassalls,

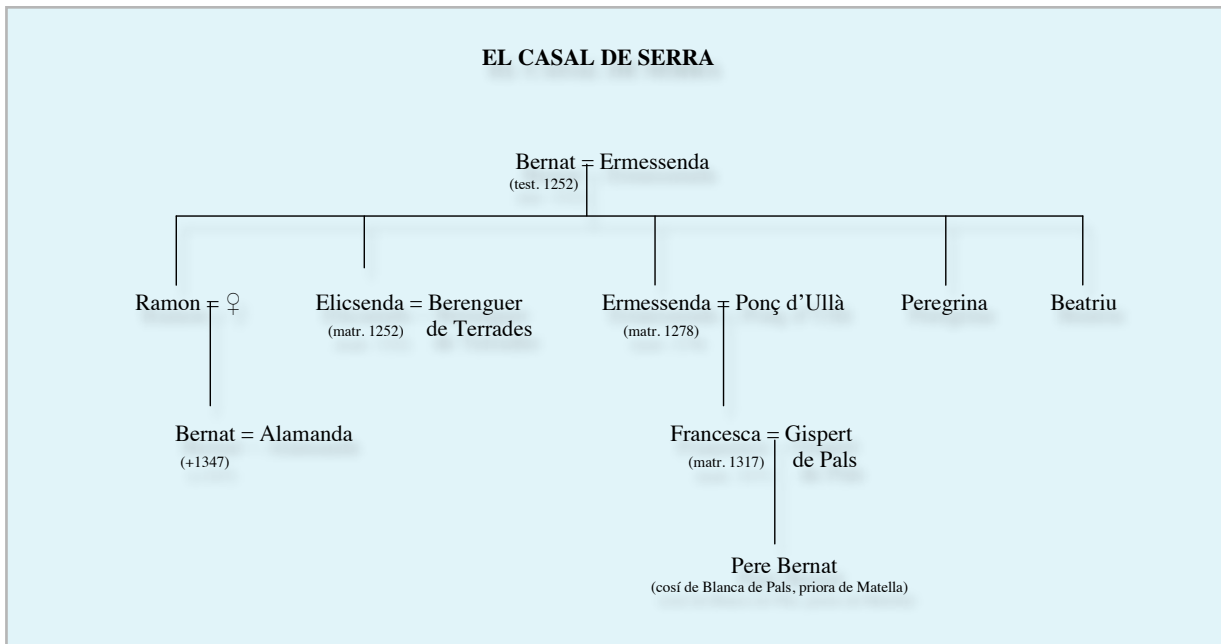
que a canvi li juraven fidelitat i li garantien ajut militar. És per això que els cavallers, els *milites* que trobem a la documentació medieval, apareixen en gran nombre a partir del segle XI i més encara a les dues centúries següents.

Els comtats

La seva funció era controlar el territori, dominar la pagesia, apoderar-se dels 'excedents' i garantir el domini del seu senyor. A la nostra àrea geogràfica, i per dir-ho molt esquemàticament, els tres grans senyors feudals seran el comte d'Empúries, el bisbe de Girona i el comte de Barcelona. La història medieval empordanesa no es pot entendre sense tenir present el canviant equilibri de forces a tres bandes entre aquests senyors, que s'alien o s'enfronten els uns als altres en funció dels interessos de cada moment. Val a dir que la partida la perdrà el comtat d'Empúries, que serà engolida pel Casal de Barcelona. Serra, com Sant Iscle, Cunyà i Matella estaven, en

principi, enquadrats dins la batllia d'Ullastret, que depenia del comte d'Empúries, però amb el temps, i fruit de les tensions i enfrontaments a què ens referirem més amunt, els comtes aniran cedint i/o venent parts de la seva jurisdicció al bisbe. En aquest sentit, per exemple, quan el 1269 el comte Ponç Hug III i el seu fill Huguet (Hug IV), cedeixen en alou al bisbe de Girona Pere de Castellnou els termes, les jurisdiccions i les persones de Rupjà, Ultramort i Parlavà, així com la jurisdicció civil dels masos (no del poble) de Fonolleres, li donen també la meitat de la jurisdicció civil (no la criminal) de Serra, i s'estableix que en aquest lloc s'hi designaran dos batlles, un pel bisbe i un pel comte. En canvi, en el mateix document, el bisbe reconeix que no té cap mena de jurisdicció civil ni criminal a Canet ni a Sant Iscle¹. Vet aquí, doncs, l'escenari complex i canviant en què s'havien de moure els cavallers dels quals parlarem tot seguit.

Imatge d'Hug IV d'Empúries i Pero Maça durant la croada contra Al-Mayūraqa
Foto: Wikipedia

Quadre genealògic del Casal de Serra.
Foto: S. Vega

Cavallers de Serra i Sant Iscle

El maig de 1229 un cavaller anomenat **Arbert de Calonge** reconeix que entre els feus que té pel bisbe Guillem de Cabanelles s'hi inclou la *laboratio* que posseeix a Sant Iscle. És interessant notar el terme llatí *laboratio*, que es refereix a terres treballades, productives. Cosa ben diferent és, a efectes rendístics, posseir un erm, o un roquissar o uns aiguamolls.

El maig de 1253 consta que **Bernat Dorca**, de Serra, havia adquirit unes possessions que havien estat d'**Ató de Foixà**. Encara que no en tenim la certesa absoluta, sembla més que probable que aquest Ató sigui aquell 'Atus' que figura a la làpida funerària del Centre Cívic i que vam estudiar en l'anterior número de *L'Avanç*.

Les primeres informacions de membres del que anomenaríem Casal de Serra daten de gener de 1252, quan el cavaller **Bernat de Serra** i la seva esposa Ermessenda institueixen un dot de 1.300 sous (una fortuna!) a la seva filla Elicsenda, que pròximament contraurà matrimoni amb Berenguer de Terrades, un poderós senyor amb possessions a Fonolles, Casavells, Matajudaica i Corçà. Pocs mesos després, el maig del mateix any 1252, Bernat de Serra dicta el seu testament, en el qual designa com a marmessors (persones de confiança que hauran de vetllar pel compliment del que s'estableixi en el document) el seu gendre Berenguer de Terrades, juntament amb Guillem d'Ullastret i Arnau de Fontclara. Bernat disposa que vol ser enterrat al cementiri de Santa Maria de Serra, fa un seguit de deixes a la confraria i a les seves filles Peregrina, Beatriu i Ermessenda i, després de signar la garantia del

dot de la seva muller Ermessenda, designa hereu el seu fill **Ramon de Serra**.

El 1278 Ramon de Serra, per mà del seu procurador el cavaller Arnau de Peralta, constitueix en dot per la seva germana Ermessenda, qui es casarà amb **Ponç d'Ullà**, la quantitat de 300 *aurei*. Segons J. Salat (1818, vol.1, p.108) en aquesta època cada *aureo* equivaldria a 7 sous, per tant estaríem parlant d'un dot de 2.100 sous, que és una suma força més important que la que havia rebut 26 anys abans Elicsenda, germana també de Ramon de Serra. Val a dir que també s'especifica que el dot d'Ermessenda estarà garantit sobre l'*stallium* de Serra, això és, sobre les possessions que la família té a l'indret. Igualment, els germans Ramon i Ermessenda de Serra es comprometen a restituir a Ponç d'Ullà totes les quantitats que aquest haurà pagat per raó de deutes del Casal de Serra. Un dels fermancers o avaladors d'aquest tracte és el cavaller **Dalmu de Sant Iscle**.

En el proper número de *L'Avanç* resseguirem la interessant figura de Ponç d'Ullà i continuarem descabdellant el Casal de Serra.

^{1/} Arxiu Municipal de Castelló d'Empúries: Arxiu de la Casa Ducal de Medinaceli, Comtat d'Empúries, doc. 4842, 23-05-1269. El mateix document també a l'Arxiu Diocesà de Girona: Cartoral de Rúbriques Vermelles (editat a cura de Josep M. Marquès per la Fundació Noguera, 2009, doc. 64, ps. 275-280).

Àlbum fotogràfic

1 A LA 3. TROBADA DE CLÀSSICS

Èxit d'assistència amb més de 200 participants en la 9a edició de la trobada de vehicles clàssics. Cotxes, motos i tractors van participar de la convocatòria organitzada per "la Colla de Serra".

4 A LA 9. LA FESTA MAJOR DEL ROSER DE SERRA

El mal temps va deslluir el tret de sortida de la Festa Major del Roser, que va ser el 30 d'abril amb la tradicional bicicletada per Serra de Daró i Sant Iscle. Afortunadament va continuar el cap de setmana següent amb bon temps i un reguitzell d'activitats que van tenir molta requesta. El 6 de maig, un centenar de nens i nenes es van acostar a la Sala Polivalent per gaudir de l'animació infantil UN FARCELL DE JOCS i EL POT PETIT. I, finalment, el 7 de maig va tenir lloc l'ofici solemne amb concert amb la coral Ressons de l'Onyar. I a la tarda, una audició de sardanes amb la cobla El Foment del Montgrí que es va tancar amb concert i ball amb la Principal de la Bisbal.

10 al 12. CELEBRACIÓ DE L'ONZE DE SETEMBRE

La vigília de la diada de l'11 de setembre es va celebrar amb l'habitual sopar popular i cremat a la sala polivalent de Serra, que va amenitzar el grup d'havaneres Ultramar.

Àlbum fotogràfic

12

13

14

15

16

13 al 16. DINAR DE GERMANOR A ELS ÀNGELS

El bon temps va acompanyar a la trentena de veïns de Serra que van celebrar el tradicional dinar de germanor al santuari dels Àngels.

17 al 19. LA FESTA MAJOR DE SANT ISCLE

La festa Major de Sant Iscle va celebrar-se amb la cobla Rossinyollets, que va acompanyar la celebració de la missa i a continuació va tocar les habituals sardanes a la plaça.

20. MARATÓ DE TV3

El 16 de desembre va organitzar-se una jornada solidària per la Marató de TV3 amb una caminada, tallers de Nadal i un vermut per tothom. El mal temps i el vent van deslluir la iniciativa, que aquest any va encapçalar Gualta.

21. VETLLADA NADALENCA A SANT ISCLE

El 17 de desembre es va celebrar a l'església de Sant Iscle una vetllada nadalenca amb lectura de poesia i nadeses a càrrec de la Coral Vista Alegre de Girona. Van assistir-hi una seixantena de persones.

24. PANERA DE NADAL

La panera de Nadal que se sorteja cada any al casal entre la gent que hi va a jugar a cartes va tocar a l'Eduard Ribot. Enhorabona!

Àlbum fotogràfic

22 i 23. QUINA ERÒTICA

Nou èxit de la Quina eròtica organitzada pel jovent de Serra, que va comptar amb més premis i xous eròtics.

25 al 27. REIS A DOMICILI

El jovent de Serra ha aconseguit que, per primera vegada, ses Majestats els Reis d'Orient visitessin les cases de les famílies de

Serra i Sant Iscle. Va ser una gran iniciativa que va fer molta il·lusió a grans i petits.

28. FESTA DE LA CANDELERA

El municipi va celebrar la Candelera amb una missa realitzada pel bisbe de Girona, amb l'acompanyament del grup Samara.

Herbes remeieres: La sàlvia

PROPIETATS, USOS I REMEIS:

Medicinal:

Digestiva: afavoreix la salut de l'estómac. Hi ha moltes persones que se la prenen per tractar la diarrea, les gastritis, els vòmits o l'àcidesa. També afavoreix l'excés de flatulències, l'abdomen inflat i flat.

Diurètic: afavoreix l'eliminació dels líquids corporals, essent molt adequada en casos d'obesitat.

Hipoglucemiant: Un vas d'infusió resulta beneficiós per als qui pateixen diabetis, ja que ajuda a reduir de forma considerable els nivells de glucosa a la sang.

Cicatritzant i bactericida: actua sobre úlceres, talls i ferides ajudant a cicatritzar i evitant que s'infectin.

Calmant: atenua els dolors provinents de la menstruació. Sobretot aquelles menstruacions doloroses caracteritzades pel dolor d'ovaris, cefalees, retenció de líquids i punxades a l'abdomen.

Dolors musculars: útil com a relaxant de la musculatura per tractar malalties com la fibromiàlgia.

Relaxant: ajuda reduir els nervis i a conciliar el son. És un potent aliat per tractar l'insomni i dormir 7 o 8 hores sense problema.

Bronquial i antitusiva: pel seu alt contingut en vitamina A i C i efecte expectorant és adequada per tractar gripes i refredats, així com afonia, angines o faringitis.

Alimentació: Es pot prendre a manera d'infusió o bé, deixar assecar les fulles i combinar-les, juntament amb romaní i farigola com a aromatitzant per potenciar el sabor de la carn i el peix, o fins i tot per fer una salsa de tomata natural.

Altres usos: També és molt usada per enfortir les genives i per a la fertilitat, ja que ajuda a produir testosterona. També s'usa com a producte de bellesa perquè té efectes positius per a prevenir la calvície. També és un bon remei per evitar la suor, ja que la thuyona, principi actiu principal, bloqueja les terminacions nervioses de les glàndules sudorípares.

Industrial: El seu gran contingut en essències la fa adequada per a fer sabons, perfumeria i cosmètica, però també per a fer licors.

TOXICITAT: No és una planta verinosa, però per la seva gran concentració de principis actius, s'ha d'usar en la dosi adequada i en ús extern, ja que si se supera la quantitat pesmesa, resulta extremadament verinosa.

Nom vulgar: Sàlvia comuna

Nom científic: *Salvia officinalis*

Família: Lamiàcies

Hàbitat: Prefereix els vessants pedregosos, les vores dels camins, els prats secs poc adobats i fèrtils i els llocs calcaris. Floreix al juny i al juliol.

Característiques: planta d'arrels fasciculades que presenta una tija llenyosa, ramificada, de port erecte i robusta. A partir de la tija principal, a la base, parteixen una sèrie de tiges herbàcies que es van renovant cada any, les quals poden atènyer de 20 a 50 cm de longitud. Té una escorça grisenca i amb nombroses rames densament piloses i foliades fins a la part superior. Les fulles són oposades i coriàcies, la mida de les quals és molt variable però no supera els 9 cm de llargada i els 2,5 cm d'amplada. Tenen forma ovalada i a la vegada de llança (lanceolada) i s'estrenyen cap a la base fins a acabar en un pecíol. Presenten un marge dentat; són rugoses i espesses; i de color verd-grisós. Es caracteritzen per tenir una nervadura molt marcada i pennada que s'atenua a la base.

La droga d'aquesta planta, és a dir la part utilitzada, són les flors i les fulles. Per obtenir herba seca es fan servir les fulles; mentre que per produir olis essencials, s'empra la part aèria florida.

HISTÒRIA El terme Sàlvia prové del verb llatí "salvare" (que cura) i l'epítet officinalis (medicinal), la qual cosa és una redundància, perquè significa "planta medicinal que cura". Ja s'usava a l'Imperi romà. Plini el Vell ja escrivia sobre les seves virtuts medicinals.

Tot i tractar-se d'una planta nativa del Mediterrani, actualment es cultiva a escala comercial a Europa occidental, Rússia i als Estats Units. Té una tija llenyosa d'on parteixen les tiges herbàcies que es renoven cada any. Se n'utilitzen les fulles, que contenen un oli coent utilitzat per a aromatitzar carns, aus i embotits; també es consumeixen en infusió com a planta medicinal. I també s'utilitza com a inhibidora de la transpiració.

carrer del Freixes, 1
17133 Serra de Daró (Girona)
tel. 609 34 52 11 - Info@agrijardi.com

www.agrijardi.com
www.facebook.com/agrijardi

finEstres
Empordà sccl.

Ctra. de Torroella, 12 - Tel. 972 75 81 21
17133 SERRA DE DARÓ (Girona)
info@finestresemporda.cat

FINSTRAL®

Perfil

Joan Pou del mas Pou, la saviesa del temps i de la terra

Joan Pou a casa seva a Serra de Daró.
Foto: S.Vega

Nascut el 9 de juliol de 1927, en Joan és fill únic de Sebastià Pou Teixidor i de Dolors Marsal Sarís, tots dos també de Serra. Es va casar amb la Josefa Serra Vilaró, de la Bisbal, que feia de *sastressa* a Can Callol de la Bisbal (les famoses Confeccions Albert), amb qui va tenir dos fills, en Sebastià, que és qui treballa el mas actualment, i la Dolors.

Quan li demano a en Joan que parlem de coses d'aquell temps, de seguida recorda que el seu pare era de la quinta del 1921 i havia fet la guerra d'Àfrica. I, continua: «Eren molt valents la gent d'abans. Recordo que la meva àvia llaurava amb vaques, i ho feia descalça o, com a més, amb esclops». Vet aquí si n'era de dura la vida a pagès.

En Joan va anar a l'escola de Serra. El mestre era el senyor Enric Freixas, «molt bon mestre», diu en Joan, «tenia l'escola plena, hi venien nois dels pobles del voltant, de Fonolleres, de Parlavà (en Combis, en Ribas), d'Ullastret, etcètera. I a la tarda alguns anàvem a 'conferències' i les nenes anaven 'a costura' amb la dona del Sr. Freixas, que era la Sra. Carme». En general en Joan se'n sortia molt bé a l'escola, però, ens confessa, «amb els verbs no hi vaig entrar mai, no podia».

Com tots els de la seva generació, en Joan visqué una infantesa marcada per la guerra i postguerra. Recorda com xiulaven els obusos i també guarda a la memòria els soldats que compareixien al mas i demanaven menjar per a ells i

EN JOAN POU MARSAL, del mas Pou, ha nascut i viscut tota la vida a Serra, fent de pagès, criant bestiar i fent mercat a Palamós. Ara es dedica, sobretot, al viver de plantes. Encara que les coses no sempre li han anat tan bé com hauria desitjat, és una persona positiva, amb una actitud molt vital i amb un sentit de l'humor molt fi i penetrant. Amb noranta anys llargs a l'esquena, en Joan encara feineja pel mas. «No tinc res que em faci mal. Només prenc pastilles per la pressió. Si no haguessis vingut tu a fer-me l'entrevista, ara seria a cavall del tractor, a passar *discos* en aquest troç d'aquí davant», vet aquí el primer comentari que em fa en Joan.

civada per als cavalls. Llavors, passada la guerra, va venir l'escassetat i l'estraperlo. «Aquí ens venia gent de Palamós, a peu, amb algun peix per veure si el podien canviar per fesols o patates. Una vegada, me'n recordo, portaven un llobregant, i la mare no el va voler», vet aquí quines coses podem arribar a guardar als replecs de la memòria.

Del temps del servei militar, al castell de Figueres, en Joan ho recorda tot amb pèls i senyals. Em diu el nom i cognoms dels seus comandaments i d'alguns companys, me n'explica un bon grapat de peripècies i anècdotes. Eren temps difícils, però la joventut sempre troba la manera de gaudir de la vida, penso entre mi.

Al mas sempre han tingut bestiar. «De petit jo acompanyava al padrí a engegar les vaques fins als Comuns, a tocar la font de la Roqueta. Cada vaca tenia el seu nom: la Rossa, la Virada, la Moreua, etc.», diu en Joan. I en parlar del padrí li ve al cap que «era un home que sabia molt de lletra. Ell em va ensenyar a jugar a la brisca. Jo, quan volia jugar li deia: 'fem un pic, padrí?'. Era un home molt assenyat, sempre em deia: 'si vols saber si ets amic d'una persona, demana-li un favor quan no el necessitis'».

Repassem el que ha estat l'explotació familiar. A més de portar els camps i criar bestiar, durant trenta-dos anys en Joan i la seva dona van anar a fer mercat cada dia a Palamós: «veníem coses de l'hort i fruita. Portàvem un préssec molt i molt bo. A les tardes collíem els préssecs, ben madurs

i dolços, molt sucosos. Ara fa malícia, només tenen aigua, sucre ja no». Per la memòria d'en Joan voleien infinitat de records: aquella *puputa* que va dibuixar a escola; aquella sargantana manyaga; aquell matxo d'en Gasull d'Ullastret que no es deixava portar per segons qui; aquell most que es feia amb el raïm de casa i es deixava en garrafes a sol i serena; aquells esmorzars de forquilla amb el Cremat de Calonge i altres companys del mercat; els *xarlatans* i les piles d'ous al mercat de la Bisbal; aquells pans de vuit quilos que es pastaven a casa; aquella vegada que va anar a Girona a veure 'el tren

gros' amb un seu cosí, i a l'hora de dinar, un cambrer en veure que treien del sarró pa blanc els va dir «me n'heu de donar un tai per la meua filla, me n'heu de donar!»; i en Muriscot, que va donar pa en el convit de casament i li van posar una multa; i l'amistat amb en Madrenas de la Pera, que era maquinista del carrilet; i el xiulet que feia aquell tren petit; i aquell matxo que havia fet la guerra i travessava els recs com si res, però tenia por de qualsevol clot que hi hagués a terra; i aquells temps en què amb els altres nens jugaven a *mistri*, a saltar i parar, 'a la cuït', i s'anaven a banyar a Daró... És un mai

acabar d'imatges i instants rememorats. És tota una vida.

No he volgut acabar la conversa amb en Joan sense preguntar-li pel futur. Com es veu el demà amb els seus ulls? «Anem per mal camí. Abans no hi havia cultura, però hi havia bons sentiments. Ara hi ha molta cultura, però de sentiments zero». No cal afegir-hi res més. Vet aquí un petit bocí de com és i qui és en Joan Pou, un home que porta a la mirada la saviesa del temps i de la terra.

D'esquerra a dreta i de dalt a baix:

En Joan Pou de jove, aplec de Santa Caterina dels anys seixanta, donant de menjar a l'aviram, garbellant mongetes i l'àvia fent camí.

Fons: arxiu fotogràfic Joan Pou de Serra.

Ctra. d'Ullastret, 1 - 17133 SERRA DE DARÓ (Girona)
Tel. 972 75 70 58 · Fax 972 75 97 30

anecelemporda@anecelemporda.com · www.anecelemporda.com

d'occ catalonia

Tel. 972 75 83 37 - Fax 972 75 97 78
C/ Riell de la Font, s/n - 17133 Serra de Daró (Girona)

doccatt@doccatalonia.com · www.doccatalonia.com

Empresa

Vulcano, l'art de la foneria

ÒSCAR CALABRÉS I CRISTIAN CHINCOLLA són els artífexs de "Vulcano", la nova foneria artística especialitzada en la fosa d'escultura de bronze, alumini i ferro, que s'ha establert a Serra de Daró.

Cristian Chincolla i Òscar Calabrés a la nau de Serra. Vulcano

Òscar Calabrés, nascut a Girona i amb família a Casavells, va estudiar belles arts i va treballar durant molts anys a la Fundació Niebla. Un dia se li va presentar l'oportunitat de treballar i formar-se com a fonador a la foneria històrica Barberí, una de les empreses més antigues de Catalunya, i no s'ho va pensar dues vegades. Allà és on va conèixer en Cristian Chincolla, el seu actual soci. Quan Barberí, l'any 2016, va anunciar que tancava les portes, ambdós van decidir crear la foneria artística Vulcano i el març del 2017 s'instal·laven a Serra, en una nau buida que tot just ara comença a prendre forma.

A Barberí es van conèixer. En Cristian Chincolla portava la secció de poliment i l'Òscar gestionava la part més comercial i el que seria el procés de l'escultura des del començament fins al final. Ara segueixen treballant així a Vulcano. Són conscients que emprendre un projecte tan gros com aquest "en un moment que la crisi pica fort" suposa un risc, però van voler arriscar. "La vida és risc i creiem que tenim una bona formació per continuar treballant en això" resol l'Òscar.

Vulcano, el déu romà del foc

El nom de l'empresa el van tenir clar. No saben si perquè els agradava que fos el nom del déu romà del foc, si per l'obra pictòrica de Velázquez "La fragua de Vulcano" o si perquè és un nom potent que transmet la idea que tenien. Però va ser molt més fàcil que trobar una nau. Sabien que havia quedat un nínxol de mercat amb el tancament de Barberí i, inicialment van buscar en polígons de la Selva i el Gironès, però després de molt voltar, van acabar a Serra, on les condicions eren immillorables. "Tenint en compte que avui les empreses es donen a conèixer a través d'internet i que aquí estem més a prop de França i Europa,

que són els nostres clients potencials, la situació és perfecta!" També destaquen l'acolliment que van tenir del poble. "Aquí encara es viu caliu humà de veïnatge, de comunitat... En altres zones més industrials tot això s'ha perdut" I no només això, "qui pot treballar contemplant això?" assenyala una porta que hi ha al taller que emmarca un camp tenyit del groc de la colza que s'estén darrerament per la plana de l'Empordà. L'Òscar continua, "fa un any quan ens vam instal·lar, la nau estava pelada" Orgullós m'ensenya que ara ja hi ha despatxos, sala de retoc de ceres, zona de banys, material... "Vam anar a Santurce, al País Basc, a comprar una foneria sencera que tancava! Vam descarregar dos tràilers de 14 metres! Tot ho hem fet nosaltres, la majoria de coses les hem comprat de tercera o quarta mà." I tot i que assegura que encara els falten coses, ara ja comencen a treballar bé.

Serveis

Vulcano s'ha especialitzat en la fosa de l'escultura de bronze, alumini i ferro, i en l'assessorament tècnic per trobar la millor qualitat-preu en el procés d'execució escultòrica. Bàsicament es dediquen a fer escultures i campanes. "Ens hem compromès, amb l'Ajuntament de Serra, a netejar les campanes de l'església per tornar-los el *brillo*." Asseguren que part dels seus clients són museus, ajuntaments, commemoracions, escultors i artistes estrangers que volen desenvolupar la seva obra amb aquesta tècnica.

De moment no creen, però a l'Òscar, que va estudiar un grau de disseny industrial a Girona, a la llarga li agradaria poder treure productes de creació pròpia. "Dissenyar des de cassoles, plats, escultures... Estem a l'era de les sensacions gastronòmiques i això combina molt bé amb l'art". La gent vol viure experiències sensibles globals,

la qual cosa situa l'art en tots els aspectes de la vida, i per tant, també dins d'aquest tauler de joc en el qual ells juguen. Ara per ara són pocs, i per tant reconeix que això ho podran fer quan tinguin un equip per a poder desenvolupar el disseny del producte, mentre l'Òscar pot dedicar-se més a la part comercial. "Per després poder col·locar-lo en galeries d'art, restaurants..." En aquests moments el que també ofereixen és la impressió 3D i la possibilitat de tenir l'obra en una exposició permanent a una de les sales de la nau.

La creació

L'Òscar, amb clares habilitats per la docència, m'ensenya els diferents espais de la nau, explicant-me pacientment tot el procés de creació. Aquest comença amb el disseny de l'escultura que porta el client i que ells transformen primer en un motlle o registre fet

amb capes de silicona i guix. Aquest motlle es tanca amb caragols amb el contramotlle i s'hi posa cera calenta a dins. Al cap d'uns minuts, quan s'ha refredat, s'obre el motlle i la cera té la forma de l'escultura. Es poleix i es treu la rebava, i a continuació es cobreix l'escultura amb una capa de terra que tornarà a actuar de motlle. Es fon la cera de l'interior i s'hi introdueix el bronze calent que, en refredar-se, adquireix la forma desitjada. Finalment es poleix i, per rematar la feina, com que el client ha escollit prèviament una patina amb el color que vol donar al metall, s'incorporaren els tons escollits amb un pinzell sucat amb àcid diluït amb aigua. L'escultura, que s'haurà escalfat prèviament amb un bufador, se li obriran els porus i l'àcid li donarà l'efecte desitjat. És una feina artesana des de l'inici fins al final, així que només podem desitjar que tinguin molt d'èxit en aquest camí que emprenen a Serra.

Els dos socis, ells fonent i escultures davant del camp de colza. Fons: arxiu fotogràfic Vulcano

50 anys del Casal

Una efèmeride rellevant

El passat 18 de març tingué lloc a Serra de Daró amb gran èxit la celebració dels 50 anys de la construcció i la inauguració del Casal, quelcom que els serranencs i serranenques recorden amb orgull, ja que la seva construcció és una evidència de la dinàmica cultural que tenia aleshores aquest municipi i representa un símbol de la comunitat de tot un poble per a contribuir en un bé comú.

Aquest relat vol deixar constància dels diversos actes que s'hi produïren, en els quals participà tota la població actual de Serra i de Sant Iscle, i es convidà d'altres persones que al seu dia hi havien treballat i que avui resideixen en altres indrets.

El programa d'actes s'inicià a les 12 del matí amb una missa –en acció i gràcies i en sufragi dels antics col·laboradors difunts– a l'església parroquial presidida pel bisbe de Girona Mons. Francesc Pardo Artigas. Les "Veus de Parlavà" es feren càrrec amb molta eficiència de la part musical de la Missa i ho remataren amb un petit Concert de sardanes cantades al mateix temple. Tot seguit es féu una visita al Casal i allí al Pati, el dia fou ben assolellat, s'oferí un deliciós còctel per a tothom. Seguidament hi hagué al Pavelló Municipal un dinar de germanor amb un bon arròs ofert per un Càtering de la Vall d'en Bas. Després del dinar hi hagué diversos parlaments: el primer, més extens, d'en Josep Ros Frigola, que al seu dia fou el Cap de colla de la joventut que tingué la iniciativa de la construcció del Casal, i el segon, d'en Pere Bohigas. I també hi hagué lloc per uns apunts d'en Josep Collelldemont, que en aquella hora essent un capellà que venia d'Albons, acompanyà i promogué diverses iniciatives, entre elles la creació de la revista AVANÇ, d'una joventut disposada a tot. L'Antoni Puigvert, originari

de La Bisbal, en aquest moment reputat articulista de La Vanguardia hi afegí l'aportació que com a cantant aficionat començava juntament amb en Josep Tero de l'Escala. El mateix Tero ens cantà dues cançons del seu repertori.

Tota la celebració resultà molt emotiva, les cares del públic així ho reflectiren, i tothom en sortí molt content i reconfortat. Persones que feia molts anys que no s'havien vist es retrobaren, es revivaren records i la conversa fluïa i no s'acabava. En dos angles del pavelló es posaren unes cartelleres. En una s'hi exposava una tria de fotos dels diversos anys i dels diversos actes: ronda de cançons, teatre, conferències, recorregut incògnita, aplecs, Pessebre Vivent, Trobada de cotxes antics... que el Casal havia promogut. I a l'altra cartellera hi havia una mostra d'algunes planes i d'alguns articles de la revista AVANÇ i d'altres escrits que posaven en relleu el gruix i la transcendència de l'acció d'una joventut i d'un poble que fou

La gestació del casal

anomenat, durant uns anys, “la capital cultural” de la comarca.

Josep Ros i Frigola va iniciar el seu parlament intentant recordar com va començar la construcció del casal, però va reconèixer que 50 anys són molts anys i que la memòria juga males passades. Tot i això, va voler fer una aproximació des del record. Va recalcar que el naixement de l'edifici no fou casual, sinó fruit d'una necessitat que sorgia de la dinàmica cultural que es vivia aleshores al poble, qui sap si ja hereva de generacions anteriors.

A primers dels 60 a Serra i Sant Iscle van coincidir un grup de nois i noies amb ganes de fer coses quant a activitats culturals, lúdiques i socials. I això va generar la necessitat de tenir un espai físic on desenvolupar-les. De fet, abans de tenir aquest casal, ja diversos llocs del poble van actuar com a tal: les Escoles, el Cafè botiga de can Bach i algunes vegades, fins i tot, la pahissa de can Bohigas. Al poble hi feia falta un lloc on el jovent pogués trobar-se per organitzar i dinamitzar les activitats que tenien pensades. El problema que hi havia era on fer-ho i com pagar-ho? D'idees mai no en faltaven i de seguida van tenir visualitzat el lloc, però hi havia el problema del domini i dels recursos. De manera que el projecte va quedar en secret i a l'espera de trobar la manera d'aconseguir el finançament per a realitzar-lo.

Contà en Josep al seu parlament que, per casuístiques de la vida, un diumenge de finals d'estiu del 1965, quan una colla de nois i noies de Serra i Sant Iscle estaven a la terrassa del Cafè botiga de can Bach, que donava a peu de carretera, planificant l'homenatge del qui havia sigut el rector del poble, Mn. Mateu, a un d'ells se li va escapar la pilota cap a la carretera i un cotxe va haver de frenar de manera sobtada. D'aquell cotxe va baixar el Bisbe de Girona, que tot seguit es va dirigir cap a la colla. “Pensàvem que ens renyaria per la imprudència i el perill de jugar amb la pilota a prop de la carretera, però res d'això. Acompanyat del seu assistent es va apropar, ens va saludar i ens va fer un munt de preguntes. Qui érem? Com ens dèiem? D'on érem? Què fèiem? I quan li vam dir que estàvem organitzant l'homenatge del rector, es va interessar.” Tant és així que ambdós es van assegurar per escoltar el que organitzaven, les activitats que tenien pensades fer al poble, la bona harmonia que hi havia entre la gent, i com els agradaria tenir un casal per trobar-se i gaudir d'aquestes activitats. En definitiva, com els agradaria tenir un lloc que fos “com el llobrígol del poble” El Bisbe va participar de la conversa. Somreia i gaudia i, de sobte, els va demanar si tenien pensat convidar-lo a l'homenatge de Mn. Mateu. De seguida van dir que sí.

S'havia fet tard i el bisbe va acomiadar-se. Però abans de retirar-se els digué “quan tingueu el programa fet, veniu a casa meva a convidar-me, i si teniu el projecte llobrígol més avançat en parlarem”. Amb poques paraules aquell home els va oferir l'esperança de tenir un casal.

El dia que anaren a casa del Bisbe portaven el *llobrígol* ben estudiat, però no sabien molt bé com dir-li que el lloc que tenien pensat per a edificar-lo era del Bisbat. Els va rebre com si els conegués de tota la vida i la conversa va fluir. Era amable i simpàtic. Els va felicitar per l'homenatge que havien organitzat i quan van abordar l'altre tema, tot i estar ben nerviosos, van parlar-ne amb tanta passió i emoció que no va fer cap observació sobre el lloc. Els va dir que estava molt bé i que el dia de l'homenatge s'ho mirarien. El 15 de maig de 1966 es va celebrar l'homenatge. Però a banda d'aquell significat homenatge que hom recorda, aquell dia va ser important per tot el que s'esdevingué després de dinar, quan amb el bisbe parlaren del famós *llobrígol*. Ja sobre el terreny, Bisbe, representants de l'Ajuntament, persones coneixedores del lloc... van escoltar amb atenció la comissió de joves de Serra i Sant Iscle. I el Bisbe, novament, va mostrar-se il·lusionat amb la idea que tenien: “Sou promotors d'un gran projecte i si, a part de la il·lusió, hi poseu esforç i voluntat, i a l'Ajuntament li sembla bé, el

A la esquerra, foto de família de l'acte del 50 anys del casal.

Foto: J. Molinas

“Inauguració” oficiada pel Bisbe Jubany el 1968.

Fons: arxiu fotogràfic M. Casadellà

50 anys del Casal

El Bisbe Jubany saludant al jovent de Serra en la seva visita al poble.

Fons: arxiu fotogràfic M. Casadellà

Bisbat també estarà d'acord que tot això tiri endavant" i va assegurar-los que ell també miraria d'ajudar-los.

Pocs dies després el mateix Jubany va telefonar per dir-los que hi anessin, que ho tenia tot arreglat. El Secretari del Bisbat els va donar l'autorització verbal i els entregà una carta per al rector del poble, Mn. Lluís, on feia constar l'acord del Bisbat per tal que allà on llavors hi havia el galliner de la rectoria s'hi construís el casal. També els va donar un xec bancari de 60.000 ptes per a començar-lo.

El poble, i en especial el jovent, van tenir clar que havien de complir la promesa i, amb voluntat i entrega van treballar per fer realitat aquell projecte. "En dos dies ja no va quedar ni galliner ni conilleres, mentre uns derruïen, els altres amb un tractor i pala carregaven les runes per buidar-les al puig de Serra i al Daró" explica Ros.

També van pentinar la comarca fent de captaires. A les bòbiles de la Bisbal van demanar totxanes, als magatzems de Verges i Torroella van mendicar sacs de ciment i bigues, la sorra la van treure d'amagatoti i amb nocturnitat de la vora del Ter. Els dissabtes i diumenges a la tarda netejaven tota la runa dels paletes. El cert es que van feinejar molt i també van visitar moltes altres ocasions al bisbe. "A vegades tornàvem de buit, i recordo un cop que va dir-nos: una altra vegada? Féu més via vosaltres a gastar diners que jo a guanyar-los." L'home també aprofitava qualsevol excusa per donar un cop d'ull a l'obra, no fos cas que l'enredessin. Però el jovent no tenia cap intenció de fer-ho, embogits com estaven per tirar endavant aquell projecte. Per aconseguir diners van fer la campanya de recollida de bales d'usurda, van fer rifes de Nadal, tómboles, subhastes, venda de llibres per San Jordi... Van plorar a l'Ajuntament, "tot i que llavors aquest tocava pocs diners." I així, a poc a poc el casal anava creixent.

"El jovent teníem tal síndrome d'ansietat de casal, que tot i no estar acabada l'obra, quan encara s'entrava amb uns taulons provisionals en forma de rampa, no hi havia finestres i el teulat estava apuntalat, ja hi fèiem reunions, conferències i obres de teatre! Marxaven els paletes el divendres, i el dissabte noies, nois, homes i dones el netejaven, feien l'acte programat i dilluns altra vegada els paletes!" De manera que tot i que el casal es va acabar un dia, ja feia molt de temps que s'havia estrenat.

No hi va haver una inauguració oficial, tot i que sí que, un cop pintat i moblat, un dia de la primavera de 1968, va venir el Bisbe Jubany amb el Rector Mn. Lluís, a beneir l'edifici i la gent del poble va gaudir del casal i de la seva companyia. Ros va recordar que la relació del Bisbe amb Serra va ser molt estreta mentre va continuar a Girona, però que quan marxà cap a Barcelona, tingué altres ocupacions.

L'essència que ha de perviure

Per tancar el parlament, Ros va reflexionar sobre el fet que, tot i que la vida havia separat aquells joves de Serra, ara el casal tornava a servir d'excusa per retrobar-se i per recordar amics i amigues, companys i companyes que tant treballaren per construir aquest casal i que ja no hi eren, entre aquests el Bisbe Jubany. I va assenyalar que és tot un mèrit que avui aquest edifici segueixi essent un casal que batega amb intensitat.

L'acte va seguir amb l'aportació de Pere Bohigas, que tot i que ja fa uns anys que viu a Girona, va voler acabar de configurar aquest record col·lectiu del significat de la construcció del casal. Va explicar que amb els organitzadors de l'acte s'havia treballat prèviament per desgranar una mica la història i el seu significat i que van acabar destacant que el casal, més enllà d'un espai en el qual organitzar representacions teatrals, recorreguts incògnites, xerrades, festes i d'infinitat d'activitats... va resultar ser una entitat viva, una institució que va trencar tots els motles i tòpics dels pobles petits i de pagès d'aquell moment. "És una demostració que Serra és un poble especial i únic. Un poble actiu, viu, amb empena, no tancat en si mateix com moltes vegades es diu dels pobles de pagès" descrivia Bohigas i rebatia Josep Pla, que en la seva obra *El meu país*, deia "Serra de Daró és un poble adormit en la delinqüescència arbòria i la morositat de les aigües del Daró". Per Bohigas, "morós en el sentit de tranquil potser sí, però adormit segur que

no... perquè moltes de les activitats del casal eren i són obertes als pobles de l'entorn." I va recordar que des d'aquí es va escampar l'acció i la influència del casal a través de les "ronda de cançons i alegria", les obres de teatre itinerants pels pobles veïns, les colònies o campaments d'estiu que es feien conjuntament amb els casals de Verges, Tor i la Tallada. I va afegir que la primera actuació pública d'en Lluís Llach a Verges va ser a benefici d'aquestes colònies. "Una actuació que es va fer amb la presència d'un policia que controlava que les lletres de les cançons fossin les que havíem presentat al govern Civil a l'hora de demanar l'obligat permís." I en acabat, Bohigas va subratllar que encara el poble manté viu el caliu del casal. I va insistir que, per bé que en el moment inicial i durant un temps es comptés amb el paraigua de l'església personada en la figura del bisbe Jubany i d'algun capellà jove de la comarca, no es pot oblidar que el casal va néixer de mans d'una colla de noies i nois que tenien la inquietud no només de divertir-se sinó també de formar-se en un moment que la societat estava canviant. I recorda que era l'any 1968, l'any del gran moviment

Diferents moments de l'acte d'homenatge amb Antoni Puigvert, Josep Colledemont i Josep Tero.

juvenil a París i arreu d'Europa. El casal va contribuir a formar persones compromeses amb la societat, amb el poble i amb l'entorn. I això ha estat i és l'essència del casal. Un tarannà, una manera de ser de la gent de Serra i de Sant Iscle. Quelcom que ell desitjava que continués a través dels actuals joves del municipi. I va acabar dient que en nom del jovent de Serra de la generació

del 68 demanava als joves del 2018 que agafessin el seu testimoni i mantinguessin el compromís amb el poble, amb la societat i amb el país. Un compromís que les seves mares i pares van demostrar fa cinquanta anys, donat que sembla que els temps actuals, amb presos polítics i a l'exili, torna a demanar aquesta empenta i esperit.

Article de la revista Presència de 1967.

Foto cedida per: P. Bohigas.

una casa gran al baix empordà

—Aquí la gent és propietària dels camps que conrea. Tal vegada això determina que ens entenem força bé. No hi ha grans territoris, i tampoc no hi ha pòbers. Estem a Serra de Daró. Al bell mig del baix Empordà. El noi que ens parla té la cara vermellona i un parlar tremolós. —Aquesta casa l'hem feta els joves de Serra de Daró. Volem que costi això. És clar que els diners no eren tots nous, ni molt menys. Nosaltres hem portat, però, la iniciativa. Ens mancava un lloc per reunir-nos, per jugar a billar.

Per llegir. Per entrar. Per fer teatre. Ja el tenim. És nou. És gran. Vegi que és gran. A Serra de Daró hi ha una rectoria que abans havia estat casa del marquès de Robert. Hi ha també unes escoles ruïnoses del temps de Primo de Rivera (¿què passa que totes les escoles rurals són encara d'aquell temps?). Als baixos de les escoles hi ha el "Ayuntamiento" segons resa una placa metàl·lica. —De moment no hi farem ball, perquè a Serra de Daró no hi ha gaires noies. Aquí, el diumenge, es va a La Bisbal o a Torroella.

A la façana de la nova casa hi ha un rètol. Es fet amb ceràmica esmaltada. Diu la paraula "ESBARX" —literalment—. Ens mirem el rètol, i de seguida els nois es miren, un xic encorreguts. —Bé, hi ha una falta d'ortografia. Va ser una illúsima de no saber-ho. Els diem que no es preocupin. Ells no tenen la culpa que a la vella escola de Serra de Daró mai no hi hagi entrat —des de fa una pila d'anys— una gramàtica catalana. També som molts que redactem coses en català i en fem de grosses. També els diem que ara s'arreglarà tot això. —Ja en parlarem! Aquesta gent del Baix Empordà no són gens fantasiosos. Els agraden els fets. Per això diuen que volen "les faves comptades". No n'hi ha prou de tenir-les, cal que siguin comptades, encara. Les promeses i els grans somnis no els atrauen gens. En el fons, hi ha un xic de recel, de desconfiança de tot el que ve de fora. Nosaltres no podem sostreure'ns a aquest fet. —Per tal de tenir aquesta casa, hem fet de tot. Vàrem fer unes campanyes. La de la "bala d'userdà" per exemple. Vàrem demanar a totes les cases dels entorns, que ens regalesin una bala d'userdà. Tothom va respondre. Si haguessim demanat diners, no ens hagués resultat tan bé. Les bigues són també regalades. I també algunes rajoles. Però no rus totes. La casa ha sortit gran. Ja ho veieu. Espai n'hi ha. Més tenim en compte que a Serra de Daró només som uns dos-cents habitants.

Això pot ser el més gran d'aquest fet. Un poble de dos-cents habitants, totalment agrícola, que es construeix una casa de cultura, portats per la iniciativa d'una vintena de joves de cuinar a vint-i-cinc anys. No passa cada dia. Ni cada any. Sortosament d'un temps cap aquí aquest afany de joves sembla que prospera. Avui és a Serra de Daró, demà un grup de Salt, un altre dia sentireu parlar d'Anglès. Però sembla que, per fi, la joventut es mou, i s'uneix per saber i dir les coses pel seu nom. Per fer activitats, per moure's. Amb qui estan aquests joves? Quines són les seves idees? On van? Qui els dona la mà? —Nosaltres solem fets. Estem tips de projectes. Estem tips de sermons i discursos. Estem esperant que es compti amb nosaltres. Però seriosament, i sempre. No quan convé. Ens veiem capaçs de molt. Però estem escarmentats. Sembla que ja hi vàrem néixer d'escarmentats. Per això hi hem posat el coll, hi hem fet una casa de cultura. I cap instància, per ara. Hi ha hagut gent que ens ha donat la mà, certament. Gràcies a Déu, gent que s'ha deixat de romànç, i comença a demostrar amb fets, que està amb nosaltres. Serra de Daró va quedar lluny, en un punt petit de la geografia empordanesa. El Marquès de Robert hi va plantar una palmera al jardí de casa seva. Sempre s'hi ha d'haver sentit estranya al mig d'aquesta terra tan dura, fecunda i exempta de fantasies. **JOAN RIBAS**

LA BROQUETA
especialitzats en pinxos i broquetes
productes artesans · entrega a domicili · venda al major
C/ RIELL DE LA FONT S/N, IIAU 1
Tel. 972 75 59 03
17133 SERRA DE DARÓ
www.labroqueta.com

tallers
DARÓ
MECÀNICA I ELECTRICITAT
DE L'AUTOMÒBIL
Camí de la Font, s/n.
Tel. 972 75 76 03
17133 SERRA DE DARÓ
(Girona)

Arròs
Molí de Pals
Des de 1452
Tel. 972 63 67 06 info@arrosmolidepals.com
Crta. C-31 de Pals a Torroella, km 343,9

Retrats de la memòria

La vida a Serra a través de la família Pasqual

Recull d'imatges de la família Pasqual del 1943.

Aiguats pels volts dels anys 69-71.

I a dalt a mà dreta, els Pasqual de la carretera: en Lluís Pasqual, la Montserrat ¿? (la seva dona), la Conxita Prats, en Nitu Farriol ¿?, i asseguda la Paquita Prats.

I al mig, a mà esquerra, els Pasqual de la plaça: la Pietat, en Pere, en Joan Tarrés ¿? i la mare d'en Pere.

I a la imatge del costat, la matança davant de can Quimet Cruset (Suet).

Fotos de la processó de l'any 47.

Fons: arxiu fotogràfic família Pasqual, cedides per Pere Bohigas.

10è aniversari de la Trobada de Vehicles Clàssics de Serra de Daró

Conjunt d'imatges de la 10a Trobada de Vehicles Clàssics de Serra de Daró. Fotos: J. Pou

El passat 2 d'abril es va celebrar el 10è aniversari de la Trobada de Vehicles Clàssics de Serra de Daró en la qual hi van participar diversos cotxes, tractors i motos. La trobada es va fer a la sala polivalent de Serra amb un èxit espectacular, ja que es va superar la quantitat de vehicles dels altres anys. Hi havia 300 vehicles inscrits i, cada participant, va ser obsequiat amb una samarreta commemorativa patrocinada per G.P. Supermercats i una poma de la Cooperativa de Torroella de Montgrí, a banda de comptar amb un esmorzar i participar d'un sorteig que es feia abans de la ruta turística.

I és que els participants inscrits cada any fan una ruta amb els vehicles. Surten de Serra i passen per Fonolleses, Ullastret, Palau Sator, Fontclara, Sant Feliu de Boada per arribar a Torrent, en el qual se celebra la Fira del Bunyol i cada participant és obsequiat, amb una bossa de bunyols.

Els participants d'aquesta trobada solen ser de la província de Girona, Barcelona i Catalunya Nord, i segons informa el Motor Club Girona i el seu president, el Sr. Ernest Planas, la trobada és de les més importants de la província. Els organitzadors volen aprofitar per agrair el suport de l'Ajuntament de Serra de Daró, el Motor Club Girona i Amics dels Clàssics de la Bisbal d'Empordà. I agrair també l'ajuda de les persones que han col·laborat amb l'esdeveniment per tal que trobada es faci cada dia més gran.

ESTOFAT DE VEDELLA

INGREDIENTS:

2 Kg de costella o del coll de la vedella
tomata fregit
1 ceba
1 cap d'all
patates
llaure
2l d'aigua
oli d'oliva i sal

PREPARACIÓ:

En una cassola hi posem l'oli i daurem la carn. La traiem i hi sofregim la ceba. A continuació, hi afegim una cullerada de tomata fregit. Quan això ja està, hi tornem a afegir la carn, un cap d'all, el llaure i el parell de litres d'aigua. Si la carn no és tova, afegiu més aigua.
A part, peleu les patates i les tal·leu en forma de daus no gaire petits. Les afegiu a la cassola i ho deixeu fins que tot estigui cuit.

PASTÍS DE RECUIT AMB ARANYONS

INGREDIENTS:

Per la pasta:

200 g. de galetes Maria
80 g. de mantega
3 cullerades de llet
1/2 cullerada de pell de llimona
1/2 cullerada de canyella en pols

Per al "relleno":

10 o 12 fulles de gelatina
2 cullerades petites de vainilla
70 ml d'aigua
800 g de recuit
200 g de sucre
80 g de nata de muntar

El toc final:

1 pot de confitura d'aranyons
3 fulles de gelatina
el suc de 1/2 llimona

PREPARACIÓ:

Triturem les galetes amb la picadora. Ho barregem amb la mantega fosa i les quatre cullerades de llet fins que quedi una pasta homogènia. Cobrim el fons d'un motlle de pastís amb aquesta massa i ho deixem refredar.

Muntem el recuit i la nata per separat. Les ajuntem en un bol amb la vainilla i les 12 fulles de gelatina, que abans hauré posat en remull amb els 70 ml d'aigua freda (5 o 6 minuts). Ho afegim tot a poc a poc en el motlle on hi havíem posat prèviament la pasta de galetes. Ho deixem a la nevera unes dues hores.

Una vegada reposat, agafem el pot de confitura d'aranyons i el posem al foc amb les 3 fulles de gelatina, que hauré posat prèviament amb remull amb el suc de mitja llimona (5 o 6 minuts).

Una vegada desfet refredeu una mica el cassó amb aigua freda. Quan estigui tebi, aboqueu damunt del pastís de recuit. Escampeu-ho i a continuació ho torneu a deixar a reposar a la nevera un mínim de 4 hores.

COSTABRAVA
SPACE
ELS TRASTERS
DEL BAIX EMPORDÀ

649 025 592 ^{24h}

AGROTURISME
MAS CASADELLÀ

SERRA DE DARÓ- BAIX EMPORDÀ-GIRONA

Tel. 972 758 763- (Eduard 651 915 200)
info@cansadella.net www.cansadella.net

FESTA MAJOR DEL ROSER

Del 29 d'abril al 6 de maig

SERRA DE DARÓ

29 d'abril

9.30h

Trobada al Casal i passejada amb bicicleta pels voltants de Serra i St. Iscle

5 de maig

17.00h

Animació Infantil amb un FARCELL DE JOCS i EL POT PETIT

6 de maig

12.00h

Ofici Solemne i concert amb el cor *Malodes* de Bellcaire

16.30h

Audició de sardanes amb la *Cobla El Foment del Montgrí*

18.30h

Concert i Ball de Festa Major amb *la Principal de la Bisbal*

Col·labora:

Diputació de Girona